

GOH-GMP beszédpercepció vizsgálat

A beszédészlelés és beszédmegértés folyamatait GOH/GMP Beszédpercepció diagnosztikával tudjuk vizsgálni 3-13 év közötti gyermekeknél (bizonyos esetekben fiatalabbak és idősebbek részleges tesztelése is elvégezhető a diagnosztikával).

A GMP tesztrendszert Prof. Dr. Gósy Mária fonetikus, nyelvész fejlesztette ki 1984-1988 között. Az eljárás sztenderdizált, így a magyar anyanyelvű gyermekek beszéd-feldolgozási folyamata megítélhető, minősíthető és az eredmények alapján a terápia megtervezhető.

A kapott adatok alapján a beszédfeldolgozás tesztelt működései jól jellemezhetőek, ezáltal a tipikus fejlődési szint megbízhatóan elkülöníthető az elmaradottól, vagy a zavart folyamattól, melyet a diagnosztika életkor-specifikus értékei tesznek lehetővé.

Mi a beszédészlelés?

A beszédészlelés a beszédhangok, hangkapcsolatok, hangsorok pontos felismerése és azonosítása (a szavak jelentésének itt még nincs szerepe).

Mi a beszédmegértés?

A beszédmegértés ismert szavak, szókapcsolatok, mondatok és szöveg egymásutánosságának helyes felismerése és értelmezése, vagy a tartalom feldolgozása.

Kiknek ajánlott?

A gyermekek beszéd-feldolgozási folyamatainak életkori szintű működése szükséges az ép, tiszta beszédhez, az olvasás és írás elsajátításához, a tanuláshoz, megfelelő gondolkodáshoz, ezért a vizsgálat a 4-7 éves életkorú gyermekek számára kiemelten ajánlott!

Sokszor rejtve maradnak a beszédészlelési és a beszédmegértési folyamat esetleges zavarai, gyakran csak az iskolai kudarcok hívják fel a figyelmet a problémára. Különböző jelzések utalhatnak, például tartós beszédhiba, az ép hallás melletti "figyelmetlenség", a túlzott játékoság, a mesehallgatás kerülése, magatartási/viselkedési problémák, a gyermekhez intézett közlések gyakori félreértése, a gyermek gyakran visszakérdez, olvasási/írási/helyesírási nehézségek, vers/memoriter tanulási nehézségek stb.

Az iskolai kudarcok/problémák elkerülése végett javasolt a vizsgálat elvégzése óvodás korú gyermekeknél középső vagy nagycsoportban illetve iskolába lépés előtt.

A diagnosztika tesztjei:

A diagnosztika 20 tesztet tartalmaz, közülük 15 az óvodás, és 18 az iskolás gyermekek vizsgálatára szolgál. A 20 teszt közül egy a hallás, egy pedig a nem beszélő gyermekek vizsgálatát teszi lehetővé.

A tesztfelvétel sorrendjét minden esetben a vizsgált gyermek életkorához, pszichés állapotához és kooperációs készségéhez igazítjuk. Ez azt jelenti, hogy az egyes tesztek a gyermek szempontjából kellőképpen változatosan következnek egymás után, így nem idézünk elő fáradást vagy unalmat.

GMP diagnosztika felépítése:

- Beszédhallás vizsgálat (GOH készülékkel)
- Beszédészlelés vizsgálatok (mondat- és szóazonosítás zajban, gyorsított és természetes mondatok azonosítása)
- Vizuális észlelés vizsgálata
- Rövid idejű verbális és vizuális memória vizsgálata
- Szeriális észlelés vizsgálata
- Szótálalás vizsgálata – Szövegértés vizsgálata
- Kézdominancia vizsgálata
- Beszédészlelésének vizsgálata
- Szintetizálási működés vizsgálata
- Mondatértés vizsgálata
- Beszédhang-differenciálás vizsgálata
- Transzformációs észlelés vizsgálata
- Lateralizáció vizsgálata
- Nem beszélő, illetve megkésett beszédfejlődésű gyermek vizsgálata

GOH teszt célja:

A beszédhallás-szűrő készülék a klinikai audiométerhez hasonlóan működő pedagógiai eszköz, mellyel a gyermek beszédhallásának épségét vizsgálom. Arra kell választ kapnom, hogy külön-külön tesztelve a két fület – mindkét oldalon ép-e a beszédjelek továbbítása. Ha nem, akkor a beszédhallás zavarának mértékét igyekszem megállapítani. Gyenge eredmény esetén a gyermeket fül-orr-gégészeti illetve audiológiai szakrendelésre irányítom tovább.

Mennyi időt vesz igénybe a felmérés?

A tesztelési idő óvodásoknál átlagosan 30-35 perc, iskolásoknál 35-45 perc teljes együttműködés esetén. Ezek az időtartamok relatíve rövidek, mégis elegendők ahhoz, hogy a gyermek beszédfeldolgozása jól megismerhető legyen. Elkerülhető azonban az, hogy a gyermek elfáradjon, s emiatt nem a valós teljesítményt kapjuk, hanem valami fáradtsági szintet. A diagnosztika tehát ebben az értelemben is igen megbízható.

Mi történik a vizsgálat után?

A javasolt fejlesztés, vagy terápia problémától függően történhet otthon, vagy logopédiai foglalkozásokon, vagy csoportos alkalmakon. Az otthoni fejlesztés napi 15-20 percet igényel. Életkor szerint nagyon jól kidolgozott könyveket lehet alkalmazni a terápiában. Bizonyos esetekben érdemes logopédus és/vagy fejlesztő pedagógus munkatársunkat felkeresni, mozgásterápiával kombinálni.

A vizsgálatot a reggeli, délelőtti órákban ajánlatos elvégezni. **Nagyon fontos, hogy a vizsgált gyermek egészséges legyen.**

A vizsgálathoz szükséges egy anamnézis lap kitöltése.

Tudta?

- A beszédészlelési probléma minden életkorban előfordulhat.
- A jó képességű gyermekeknél nehezen észrevehető, jól kompenzálják.
- Az ép hallással és ép értelmi képességekkel rendelkezők 60%-át érinti.
- 1000 gyermekből 500-600 gyermek észlelési zavarral küzd.
- Az észlelési/értési zavar következményei lehetnek a beszédhibák, disz-ek, gondolkodási korlátok, viselkedési zavarok, tanulási nehézségek stb.